

La Taula de l'IRTA constata l'eficiència d'un insecte sud-africà contra la plaga del cotonet dels cítrics

Amposta Redacció

La sisena Taula Institucional de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) a les Terres de l'Ebre, una jornada de treball que reuneix anualment les principals organitzacions del territori per a compartir inquietuds, necessitats i propostes en l'àmbit agroalimentari, ha confirmat avenços en diversos projectes, un dels quals és el programa de control biològic del cotonet de Sud-àfrica (*Deliothrips citricola*), una plaga que afecta greument els cítrics i que es va detectar a Catalunya l'any 2018.

Des del 2021, l'IRTA ha dut a terme alliberaments d'un insecte sud-africà —per tant, amb el mateix origen que la plaga—, concretament el parasitoide *Anagyrus aberiae*, en camps infestats del cotonet, com a estratègia de lluita i de control biològic clàssic. Després de quatre anys, "s'ha demostrat la seua capacitat [la de l'insecte forani] d'establiment i dispersió continuada, així com una reducció progressiva dels danys al fruit", valoren des de l'IRTA. Esta línia de treball s'alinea amb les directives europees de reducció d'ús de fitosanitaris i reforça el compromís de l'IRTA amb una protecció vegetal més sostenible.

Els tècnics de l'IRTA encarregats de desenvolupar el projecte valoren ara, quatre anys després de la seua primera introducció, d'afavorir

Pla de detall d'un pot amb parasitoides. / ACN

el parasitoide. Tot i assumir que no es podrà erradicar definitivament la plaga del cotonet, asseguren que es tracta d'un mètode de control biològic que, de forma efectiva, ha limitat la seua afectació, que podria arribar a malmetre el 40 % de la producció de cítrics, especialment important al Montsià.

Anteriorment al seu alliberament, la primavera de 2021, l'IRTA va importar i criar durant mesos a les seues instal·lacions d'Amposta exemplars d'*Anagyrus aberiae*. L'insecte, pon ous dins dels paràsits del cotonet, causant-los la mort. D'allí mateix

naixen les larves dels parasitoides que es transformaran en adults i es dispersaran per l'agrosistema cítricol a la recerca del cotonet. Segons el delegat de l'IRTA a les Terres de l'Ebre, José Miguel Campos, en declaracions recollides per l'ACN, l'insecte "s'ha adaptat a les condicions locals de manera exitosa perquè ha sigut capaç de reproduir-se per ell mateix i les poblacions s'han incrementat passant l'hivern d'una campanya a l'altra". Tan gran ha sigut la capacitat de dispersió de l'insecte, que els tècnics se plantegen d'afavorir exemplars.

QUARANTA ANYS D'ACTIVITAT

L'aqüicultura i l'arròs, els altres àmbits de recerca de l'IRTA

El director general de l'IRTA, Josep Usall, va destacar durant la seua intervenció en la Taula Institucional que "a les Terres de l'Ebre, els efectes del canvi climàtic ja són una realitat i cal actuar des de la ciència i el treball conjunt amb el territori. A l'IRTA volem ser útils i generar solucions que tinguin impacte directe en el sector i en les comunitats locals". Usall també va recordar que este 2025 l'IRTA celebra 40 anys d'activitat, amb una plantilla de prop d'un mil·ler de professionals repartits arreu de Catalunya.

Per la seua banda, el delegat a l'Ebre i investigador del programa de Protecció Vegetal Sostenible, José Miguel Campos, va subratllar que "les Terres de l'Ebre són un laboratori viu on la recerca de l'IRTA es trasllada directament a l'arròs, els cítrics o l'aqüicultura".

Pel que fa als projectes que s'estan impulsant per a fer front als reptes del canvi climàtic, la protecció vegetal i la sostenibilitat dels ecosistemes costaners, se van valorar durant la jornada, a banda del programa per a combatre el cotonet

dels cítrics, altres projectes destacats com ADAPTEX, una iniciativa finançada pel Fons Climàtic de la Generalitat de Catalunya, que desenvolupa estratègies d'adaptació al canvi climàtic per a cultius com l'arròs. L'IRTA treballa en la selecció de varietats més resilient, la millora de la gestió del reg i la identificació de pràctiques agronòmiques que ajuden a mitigar l'estress hídric i tèrmic. Amb la participació de més de 50 experts, ADAPTEX és "una aposta clara per a garantir la sostenibilitat i la viabilitat dels cultius davant dels nous escenaris climàtics."

En l'àmbit de l'economia blava, se va presentar el servei costaner de predicció marina E3Hope, una eina operativa que proporciona dades diàries d'oceanografia física amb alta resolució a la Badia del Fangar. Finalment, durant la Taula també es va fer referència al projecte per a impulsar un viver de llavor d'ostra al Delta de l'Ebre, finançat pels fons de transició nuclear. El repte és produir llavor local adaptada a l'augment de temperatura de les aigües de les badies del delta de l'Ebre.